

& parvi valoris, & non sunt digna arrhis comparari; sed tantum dantur pretiosa tempore nuptiarum & velationum: ergo utroque casu & tempore loquatur & procedat nostra lex. Quarto & quidem singulariter facit: quia donatio quæ fit ab sponso sponsæ ante matrimonium realiter consummatum, semper dicitur *sponsalitia largitas*, & valet & tenet & habet effectum suum etiamsi fiat ipsomet die nuptiarum, & non censetur donatio inter virum & uxorem, ut annulletur: text. est in leg. *Inter eos*, ff. de Donationibus inter virum & uxorem, cujus verba sunt: *Inter eos qui matrimonio juncti sunt, ante nuptias donatio facta jure consistit, etiamsi eodem die fierint consequuntur*: text. in leg. *penult.* §. *Virgini*, eodem tit. Et si sumus in dubio, quod non appareat, an sit facta ante matrimonium, vel post? adhibetur talis distinctio: quod si in domo sponsæ sit facta, præsumitur adhuc sponsa, & valet; si verò in domo sponsi sit facta præsumitur jam uxor, & non valet: text. est singularis & unicus in leg. *Cum in te*, Cod. de Don. ante nupt. cujus verba sunt: *Cum in te simplicem donat. dicas factam esse die nuptiarum, & in ambiguo possit venire utrum ab sponso an de marito donatum sit, sic distinguendum est, ut si in tua domo donum acceptum est, ante nupt. videatur facta esse donatio: quod si penes se dedit sponsus, retrahi possit, uxor enim fuisti, & ibi ad hoc notat & commendat Glossa ordinaria, Azor. in Summa ejusdem tituli in fin. Odofred. Petr. Cin. Alber. Fulgos. & communiter DD. & reputat singularem & unicum Bald. ibi: & illum etiam textum ad hoc notat & commendat Bald. in *Authentic. ex testament.**

(l) Nostram & eorum sententiam sequitur Gutierrez, in alleg. II. num. 7. Avendañ. in cap. 15. Prætorum, num. 5. lib. 1. Matienz. in leg. 4. tit. 2. lib. 5. Recopil. glos. 6. num. fin. Palac. Rub. in Rubr. de Donat. inter virum, §. 8. num. 3. licet contrarium ipse teneat in dist. Rub. §. 11. num. 2. & Avend. in cap. 10. Prætorum, num. 13. lib. 2. imò vestes & omnia alia quæ sponsæ tempore nuptiarum dantur, propria non effici, sed marito vel ejus hæredibus debere restitui, quam etiam opinionem sequitur Gregor. Lop. in leg. 3. tit. 11. part. 4. Aceved. novissimè in leg. 4. tit. 2. lib. 5. num. 27. & de hac quæstione vide latissimè Roland. à Valle cons. 10. num. 12. cum sequenti, lib. 1.

(m) Quos sequuntur Gomez Arias in leg. 52. Taur. num. 20. & ibidem Castell. verb. *Antes de consumado*, vers. *Ex quo habes* Gregor. in leg. 23. verb. *Besado*, tit. 11. part. 4. Palac. Rub. in dist. leg. 52. Taur. num. 14. in fin. qui hoc fundamento moventur: nam si copula donationem præcessit, potius donatio inter virum & uxorem censetur, quam propter nuptias, ut docet Matienz. in leg. 4. tit. 2. lib. 5. Recopil. glos. 3. num. 2. ubi latè fundat; & Gregor. in leg. 23. tit. 11. part. 4. id etiam tenet Aceved. ibidem, in dist. leg. 4. tit. 2. lib. 5. Recopil. num. 26. & vide Avend. in cap. 15. Prætor. num. 5. lib. 1. Gutierrez. in Allegat. II. num. 5. lib. 1. qui hanc eandem Castell. opinionem tenet; licet in praxi contrariam sententiam servari affirmat, & sic sponsam lucrari quod etiam osculo præcedente, seu copula sponsalibusque, sibi donatum fuerit: eandemque opinionem tenet idem Aceved. sibi contrarius in dist. leg. 4. tit. 2. lib. 5. numer. 14. & Aviles cap. 15. Præ. numer. 6. in fin. Ayora in tract. de Partitionibus, 1. part. cap. 7. num. 37. quod refert ipse Aceved.

mium & remunerationem beneficii recepti. Item etiam, quia in nostro regno ex communi usu, allusione, & significatione vocabuli, semper sponsa dicitur & vocatur ante velationes & benedictiones Ecclesiæ & communem habitationem, modò sit cognita, modò non; post prædictas verò solemnitates propriè vocatur uxor; sed nostra lex loquitur in sponsa; ergo indistinctè intelligatur ut dixi: argumento text. in leg. *Librorum*, §. *Quod tamen*, Cassius, de leg. 3. & in leg. *Labeo*, de supell. legat. Adde tamen, quod si non valeret donatio tamquam sponsæ facta, & non posset in ea procedere ista lex, valeret tamen donatio tamquam uxori facta post annum, vel confirmaretur morte, ut infra suo loco dicemus. Unum tamen est, quod si antequam inter eos contraherentur sponsalia, interveniret osculum vel copula, & postea sequantur sponsalia & verum matrimonium, non lucrabitur aliquid sponsa; quia formaliter & necessariò requiritur quod contractis jam sponsalibus de futuro vel de præsentibus donatio fiat, ut apertè vult & disponit ista lex: & in expressò ita tenet Bald. de jure communi in leg. *Si ab sponso*, Cod. de Donat. ante nupt. argumento text. in leg. *In delictis*, §. *Si extraneus*, ff. de Noxalib. ubi habetur, quod qualitas adjuncta verbo, debet intelligi & regulari secundum tempus verbi: ergo osculum vel copula necessariò requiritur tempore sponsaliorum, non verò ante: quia magis esset puniendum quam præmiandum: (n) Confirmatur, quia sponsalia de futuro bene transeunt in matrimonium de præsentibus per copulam subsequutam, non verò præcedentem, ut in cap. *Veniens*, el. 2. de sponsalibus, & ibi communiter DD. Confirmatur etiam, quia matrimonium sub conditione contractum, efficitur purum per copulam subsequutam, non tamen per copulam præcedentem, text. est in cap. *Is qui*, de sponsal. text. in cap. *de Illis*, & in cap. *Per tuas*, de cond. appos. & utrobique DD. Ergo ita dicamus in proposito, quod os-

culum vel copula quæ intervenit post sponsalia, sint causa acquisitionis donationis, non verò quæ intervenit ante sponsalia contracta: & idem tenet super ista lege Palacios Rub. numer. 9. & Didac. de Castell. 5. column. super verb. *Besado*.

(o) Quarto principaliter quæro, si sponsalia sint nulla & invalida juris prohibitione, an habeat locum ista lex & ejus dispositio? Et breviter & resolutivè dico quod non, sed sponsus poterit tunc indistinctè repetere quod dedit & tradidit sponsæ, modò interveniat osculum vel copula, modò non: ista est Glossa singularis & ordinaria, juncto text. in leg. *Si ab sponso*, versic. 1. Cod. de Donat. ante nuptias, & ad hoc notant & commendant Salyc. & Fulgos. (o) Pro qua sententia & conclusione facit text. in leg. *Cum hic status*, §. *fin.* ff. de Donat. inter virum & uxorem, ubi probatur, quod error circa causam finalem impeditivam matrimonii vitiat donationem, & non confirmatur morte: text. in leg. *Ea quæ*, Cod. de Donat. ante nupt. text. in leg. 1. Cod. de Condict. ob causam, text. in leg. *Si ex voluntate*, Cod. de Donation. inter virum & uxorem. Facit etiam concludens ratio: quia ista donatio & sponsalitia largitas de qua loquimur, habet tacitam conditionem si matrimonium sequatur, ut in l. *Cum veterum*, Cod. de Donat. ante nupt. sed in nostro casu & quæstione matrimonium non potest sequi nec habere effectum juris impedimento: ergo repetat. Quod intellige, quando sponsus donavit & tradidit ignoranter; quia tunc repetit, modò sponsa ignoret, modo sciat, per supra dicta: si verò sponsus scienter dedit & tradidit, & sponsa fuerit ignorans, non repetit; sed retinebit sibi sponsa: si verò uterque erat sciens, sponsus non repetit, nec sponsa retinebit, sed fiscus vindicabit: (p) ita probat text. in dist. leg. *Cum hic status*, §. *fin.* ff. de Donat. inter vir. & uxor. text. in leg. *Quia contra*, Cod. de Incest. nupt. & ibi Gloss. ordinaria & ibi com-

(n) Eandem hanc opinionem tenet Gomez Arias in leg. 52. num. 9. & 10. in leg. 50. numer. 5. & 7. Joan. Matienz. in leg. 4. tit. 2. lib. 5. Recopil. gloss. 3. num. fin.

(o) Idem voluit Cifuent. in leg. 52. propè finem, sed contrarium tenuit Palac. Rub. in leg. 52. Taur. num. 4. & in Rubric. de Donationibus inter virum, §. 36. num. 7. scilicet, quod solum matrimonium ratione hujus impedimenti uxor ignorans lucretur propter osculum dimidiam partem jocalium; & copula interveniente, lucretur omnia donata: quæ opinio placuit Matienz. in leg. 4. tit. 2. lib. 5. Recopil. gloss. 2. num. 2. magis consonans leg. partitæ tit. 11. part. 4. asserenti, *pero siempre se entienda, que debe tornar à aquel que recibe, si por su culpa finca que el matrimonio no se cumpla*; ergo à contrario sensu mulier non amittet donata, nec ea sponso restituet, si culpa sua matrimonium non dissolvatur, ut latius videre poteris per eundem Matienz. ubi supr. idem etiam tenet Aceved. in dist. leg. 4. tit. 2. lib. 5. num. 10.

(p) Idem tenet Palac. Rub. in Rubr. de Donat. §. 39. num. 7. vers. *Si igitur donatio*, licet contrarium tenuerit in hac l. num. 4. idem etiam tenet Matienz. in leg. 4. tit. 2. lib. 5. gloss. 2. in fin.

sed ipse maritus: ista est Glossa singularis & ordinaria in *Authentic. dos data. Cod. de Donat. ante nupt.* & ibi communiter DD. & tenet Azor. in *Summa illius tituli. i. column. similis glossa est in §. Est & aliud. Instit. de donat. & ibi Angel. & alii DD. Glossa etiam in *Authentic. de non eligend. 2. nuben. §. final. collat. 1. & tenet Bald. in *Authentic. sive à me. Cod. ad Vellejan. Barbat. in cap. Pervenit. de Empt. & vendit. Palac. Rub. in sua Repet. fol. 10. column. 1. Hodie tamen in nostro regno omnes fructus percepti constante matrimonio ex quibuscumque bonis, sunt communes mariti & uxoris, sicut cetera lucra, quando uxor vult solvere debita contracta constante matrimonio pro dimidia parte; (q) ita disponit *lex fin. tituli. 3. lib. 3. For. II. & lex 3. tit. 4. lib. 5. Ordin. Tertio differunt, quia licet uxor habeat tacitam hypothecam pro dote sua recuperanda, ut in *leg. unic. §. Et ut plenius. Cod. de Rei uxore. ad. cum simil. tamen maritus non habet tacitam hypothecam in bonis uxoris pro hac donatione ante nuptias vel propter nuptias; quia non reperitur iure cautum. Si vero loquimur ex parte uxoris, tunc, si agit contra maritum vel ejus heredes, in casu quo lucratur eam ex pacto, vel aliàs, bene habet pro ea tacitam hypothecam, ut in *leg. Ubi adhuc. Cod. de Jure dotium. Sed non erit privilegiata ut præferatur anterioribus creditoribus, ut in *leg. Assiduis, versic. final. Cod. Qui potior. in pign. hab. cujus verba sunt: Hæc autem tantum ad dotem sancimus, non ad ante nuptias donationem quam suo tempore servari disponimus, & habere inter creditores sui temporis ordinem: si vero agit pro ista donatione propter nuptias, pro solutione, securitate, & satisfactione suæ dotis, tunc nedum habebit hypothecam, sed erit privilegiata ut præferatur aliis creditoribus, & insuper non poterit uxor renuntiare etiam expressè huic hypothecæ, cum magis specialiter sit facta & inventa pro securitate dotis, ut supra dictum est, & in expresso ita tenet singulariter Cin. melius quam alibi, in *dicta leg. Assiduis. 2. column. 4. oppos. Salycet. in dicta leg. Ubi adhuc final. column. 10. quest. Innocent. in cap. Ex litteris de pignor. & ibi Abb. 3. column. num. 9. Plat. in §. Fuerat, Instit. de Action. 2. column. in fin. &********

(q) Ut tenet Montalv. in *leg. tituli. ult. tituli. 3. lib. 3. Fori glossa 1. Matienz. in leg. 4. glossa num. 2. tituli. 9. lib. 5. Recopilat.*

(r) Has autem tres differentias describit Gregor. in *leg. I. tituli. 11. part. 4. in glossa magna, inter donationem ante nuptias, & propter nuptias: vide Aceved. in leg. 2. tituli. 2. lib. 5. Recopilat. num. 9. licet etiam hodie attenda *dicta lege 1. loco donationis propter nuptias arrham successionem affirmet Menes. in *Authentic. res quæ, num. 25. Cod. Communia de legat. Palac. Rub. in Rub. de Donat. inter virum. §. 21. & 24. Burg. de Paz. consil. 14. num. 11. volum. 1. Sed hoc verum non esse satis manifestè probat, alios referendo, Aceved. ubi supra.***

ibi Angeli. de Aretini. 13. column. num. 18. Jas. 8. column. num. 49. Et sic resolutivè ista donatio propter nuptias est utilis propter duos effectus: Primus, pro securitate dotis: quia illa bona magis sunt stricta quam alia, cum hypotheca eorum non possit renuntari: Secundus propter pactum de dote lucranda; quia tacite intelligitur in hac donatione propter nuptias: ita Cin. Bald. Salycet. & communiter DD. in *dicta *Authentic. dos data. Cod. de Donat. ante nupt. DD. etiam communiter in *Authentic. sive à me. Cod. ad Vellejan. Faber. Angel. & Plat. in §. Est & aliud, Instit. de Donat. Campeg. in tract. Dotis. 1. part. quest. 1. Anchar. notabiliter in cap. fin. de Donat. inter virum & uxorem. 3. column. 6. oppos. & ibi Abb. & communiter alii DD. Et per ista satis videtur clara ista donatio propter nuptias, quæ de jure communi valde dubia & incognita reperiebatur: Sed certè in nostro regno, & adhuc in aliis partibus ista donatio propter nuptias non est in usu: ita dicit Glossa ordinaria in *Authentic. equalitas. Cod. de Pactis conventis, & Paul. de Castr. in leg. Mulier. §. Cum proponeretur. ff. ad Trebel. sed loco ipsius maritus obligat expressè omnia bona sua pro securitate dotis: Et licet Montalv. in *Rubr. tit. 2. lib. 3. Fori II. dicat, quòd donatio propter nuptias sit idem quòd arrha; tamen falsum est, per supradicta. Item etiam, licet multi dicant donationem propter nuptias esse illud quod hodie pater dat vel donat filio, quando vult matrimonium contrahere, ut magis honorificè filius contrahat; tamen similiter falsum est quia ista fit ipsi filio & marito, donatio verò propter nuptias fit ipsi uxori & ad ejus utilitatem; & in omnibus differt una ab alia, ut ex superioribus patet. (r)*****

12 Aliquando & tertio inter eos fit donatio, quæ vocatur *Arrha*. Pro cujus perfecta declaratione dico, quòd de jure communi *Arrha* est quoddam signum seu pignus, quod datur inter sponsos de futuro, vel parentes, vel consanguineos eorum, maxime quando sunt minores, in signum matrimonii, & ad ejus corroboracionem, ut in quolibet alio contractu: textus est in *leg. Arrhis. Cod. de Sponsal. cujus verba sunt: Arrhis sponsaliorum nomine datis, si interea sponsus vel*

sponsa decesserit, quæ data sunt jubemus restituere, nisi causam ut nuptiæ non celebrentur defuncta persona jam præbit; & ibi Glossa ordinaria & communiter DD. text. in *leg. fin. eod. tit. text. in leg. anic. Cod. Si rector provincie, & idem disponit *lex 1. tituli. 11. part. 4. Et adde, quòd requiritur quòd expressè dicatur, quòd datur pro arrhis, & in signum vel pignus matrimonii futuri; nam aliàs, si simpliciter traderetur, esset sponsalicia largitas, de qua supra dictum est, ut apertè probant jura & DD. ubi supra. Cujus virtus & effectus est, quòd ille qui dedit, perdat eas, si per eum stetit matrimonium impleri, (s) si verò stetit per recipientem, restituit quòd accepit, & aliud tantundem. Item, si morte alicujus eorum solvantur sponsalia, restituentur arrhæ, nec recipiens aliquam partem lucratur per os eorum: ita probat text. in *dict. 1. Arrhis, & ibi tenet Gloss. ordinaria, & communiter DD. Et si quæras, quæ est ratio quod valet datio, & amissio arrharum, & non valet pœna apposita in sponsalibus & matrimoniis, in cap. Gemma, de Sponsalibus? est alta & insolubilis difficultas: Sed omissis aliis, ista est melior & notabilior: quòd promissio pœnæ non valet, quia est verbalis tantum, & facilliter & inconsiderate quis verbo se obligaret, & metu pœnæ solvendæ contraheret: arrha verò valet, quia realiter traditur & non promittitur, & sic jam***

est soluta, & cessat prædicta ratio timoris: & istam rationem ponit Cin. in *dict. leg. fin. Cod. de Sponsalibus, & ibi Fulg. Sed in nostro regno ista non servantur, nec arrha accipitur, nec intelligitur, nec est in usu, ut erat de jure communi. Item etiam, licet prædicta *lex 1. tituli. 11. part. 4. dicat, quòd in Hispania propriè arrha dicitur donatio propter nuptias; tamen longe differt ab ea, ut apparet ex his quæ supra dixi in donatione propter nuptias, & ex his quæ statim proximè dicam in arrha: Unde resolutivè dico, quòd in nostro regno *Arrha* est donatio quædam, quæ fit ab sponso sponsæ de futuro, vel præsentì in remunerationem dotis, vel virginitatis, vel nobilitatis ejus; quam lucratur ipsa soluto matrimonio, & potest fieri tempore sponsaliorum, vel tempore velationum, vel constante matrimonio, sicut dos, vel donatio propter nuptias: argumento text. in *leg. Cum multa. §. Si igitur, & in leg. Si constante, Cod. de Donat. ante nupt. cum simil. (t)***

Unum tamen est, quòd hodie non debet excedere decimam partem bonorum sponsi vel mariti, deducto priùs omni ære alieno: ita disponit *lex 1. tit. 2. lib. 3. For. II. (u)* Dicuntur bona mariti ea quæ sunt propria, & ea quæ possidet bona fide, & similiter ea quæ sibi debentur, ad quæ habet actionem: text. est in *leg. Bonorum appellatio, la 1. ff. de Verbor. signific. Ex*

(s) Ut tenet Suar. in *tituli. de las Arras, lib. 1. Fori, fol. 23. ex leg. fin. Cod. de Sponsalibus & ex leg. 1. tituli. 11. part. 4.*

(r) Cum igitur non sit simplex donatio, sed propter nuptias, mirum non est si fieri possit constante matrimonio, ut in *leg. Cum multa. §. Si igitur, & in leg. Si constante, ubi Bald. & Salycet. Cod. de Donationibus ante nuptias, §. Est & aliud, Instit. de Donat. leg. 1. in fin. tituli. 11. part. 4. leg. 87. tituli. 18. part. 3. hancque eam sententiam tenuit Montalv. in *leg. 1. tituli. 2. lib. 3. Fori, & ibi Roder. Suar. fol. 8. versic. Pone quòd tempore, Palac. Rub. in Rep. Rub. cap. Per vestras, §. 24. num. 2. Castill. in leg. Sui, verb. Arrhas, ubi etiam Palac. Rub. num. 4. Greg. Lop. in leg. tituli. 11. part. 4. gloss. magna in pro. Matienz. in leg. 2. tituli. 2. lib. 5. Recop. gloss. 1. num. 2. Covarrub. de Sponsal. 2. part. cap. 3. §. 7. num. 12. Baza de Non meliorandis dotis ratione filiabus, cap. 51. num. 19. & 20.**

(u) Quia quòd superest eo deducto bona dicuntur, text. in *leg. Mulier bona. ff. de Jure dot. in leg. Non possunt. ff. de Jure fisci. in leg. Subsignatum, §. 1. ff. de Verbor. signific. & in leg. Univer. Cod. de Legat. similiter etiam id quis in bonis habere dicitur, quatenus onere deducto superest, text. in *leg. Non amplius. ff. de leg. 2. Ex quibus juribus id asseverant Montalv. & Suar. in leg. 1. tit. 2. lib. 3. Fori, gloss. 1. fol. 20. vers. Non tamen, Castill. in leg. 36. Tauri, verb. Arrhas, Tiracuell. lib. 2. de Retract. in præfatione num. 21. Pinell. in leg. 1. Cod. de Bonis maternis, 3. part. numer. 152. illatione 14. novissimè Matienz. in leg. 2. tituli. 2. lib. 5. gloss. 1. num. 11. & ibi Aceved. num. 13. Ayora de Partitionibus, cap. 7. num. 19. & 20. Quòd autem arrha non debeat excedere decimam partem bonorum sponsi vel mariti, vide Gregor. in *leg. 1. tituli. 11. part. 4. & Matienz. in leg. 2. gloss. 1. num. 1. tituli. 2. lib. 5. Recop. Quæ sit autem in possessore majoratus hæc decimæ partis æstimatio faciendæ si ad arrharum solutionem? explicat Molin. lib. 1. Primogen. cap. 9. num. 41. & an promissio arrharum juramento firmetur? vide Joan. Gutierr. in tract. de Juramento confirmatorio 1. part. cap. 14. & varias quæstiones vide per Alvar. Velasc. in 1. per consultationum, consult. 2. 3. & 4.***